

א שבת אכל הרצי הקדוש מליז'ענסק

* שבת חנוכה וראש חודש *

פרשת מקץ ל' כסלו א' דר"ח טבת

תשפ"ג

*

ויתפלל להשם יתברך שילמוד תורה לשמה

ויעסוק באימה וביראה באיזה ספרי מוסר בכל יום, בראשית חכמה ושל"ה וחובות הלבבות
צריך האדם לזכך גופו ונפשו בלימוד הגמ' ותוס'. גם דברי אגדה שבגמרא המה מסוגלים מאד לזכך נשמתו
* הנהגות האדם של הרצי הנ"א ז"וק"ל *

קו שיעורי ליזענסק 0747-962-372

הערות והארות, תגובות ועובדות בעניני ליזענסק נשמח לקבל בטלפון הנ"ל שלוחה 0

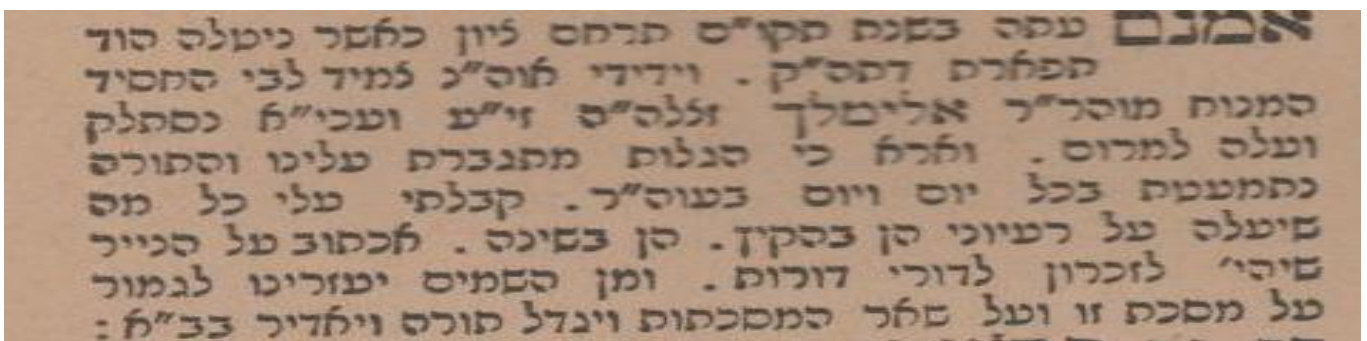
ובמייל nelizensk@gmail.com

*****

עיר וקדיש מן שמיא נחית הוא הבעש"ט ז"ל ואחריו ז"ל הרב הקדוש רבינו אלימלך ז"ל והם פתחו השער לה' !

מאור ושמש על רות ד"ה ולנעמי

הנה בדורות שהיו קודם הבעש"ט ר' ישראל זרקה"ל אף שהיו עוסקים בתורה ועבודה מ"מ לא שמו לבם לתקן אשר פגמו עד ימי זקנה ולא ידעו כחה של תשובה עד היכא מגיע. עד שעיר וקדיש מן שמיא נחית הוא הבעש"ט ז"ל ואחריו ז"ל הרב הקדוש רבינו אלימלך ז"ל והם פתחו השער לה' שטוב לעשות תשובה בעוד שהוא איש דהיינו בימי נעורותו שהאדם לריד לתקן אף מה שפגם בגילגול הראשון ומכ"ש מה שפגם מקטנותו ובימייהם התחילו להתעורר פרחים ולאיס בתשובה ע"י שהם היו דבוקים תמיד בתשובה הרמחה היו ממשיכים את עולם התשובה על כל העולם

דיני חנוכה בקיצור מחיבור הגדול הנקרא ים שלמה

תשובות מהרש"ל סימן פ"ה

חתן האוכל בבית חמיו אם יש יכולת בידו אפילו ישן בבית חמיו לא ישתתף אלא ידליק לעצמו משום המהדרין שהרי הוא איש וביתו ואם ישן בבית אחר פשיטא שמחוייב להדליק במקום שישן:

סדר הדלקתן מצוה להניחה בתוך עשרה ולמעלה בג' בטפח הסמוך לפתח ובבתי חורף שלנו שאין מזוזה צריך להדליק בימין ואם הנרות מונחין לרוחבן צריך להתחיל בנר הימני בסמוך לפתח והוא נר הראשון ולא כמהרי"ק וא"כ נמצא שלא יהא פונה לימין אלא מימין לשמאל

על כן המדקדק יניח לאורכן בטפח הסמוך לפתח שאז כולן שוין בעניין טפח הסמוך לפתח שכולן סמוכין בכניסת הפתח ואז ידליק משמאל לימין ויתחיל לברך לעולם בנר השמאלי ויפנה ויוסיף לימין ודוק:

בבית הכנסת ראוי להדליק הנרות על המנורה לדרום אבל יהיו מונחים בין מזרח למערב ויפנה משמאל לימין. ואל תשגיח במנהג ואם איישר חילי אבטלנה.

כל איש המדליק ומברך עובר לעשייתן. מיד אחר שהדליק נר הראשון שהוא עיקר יכול ליתן לאחר שיגמור הדליקה:

נראה דאין צריך להוסיף נר אחד לשמש כמנהג. אשכנז מאחר שיש לו נר אחד על שלהנו ותקנתם קלקלתם והארכתני ומשום הכי אם נתערב נר חנוכה בב' שמשים חד בתרי בטלי:

האידינא הצר שיש לה ב' פתחים או בית הפתוח מב' צדדין אין צריך להדליק אלא בפתח אחד ולא כדברי הטור:

אסור להשתמש לאורן בין תשמישי רשות בין תשמישי מצוה ואף תשמישי ארעי כגון הרצאת מעות אסור מאחר שמקרב ידו אל הנר אבל שאר תשמישי ארעי שרי: מדליקין מנר לנר ואפי' ע"י קינם שרי לפי סוגיא ההלכה המחזורת, רק שעל פי התוס' ראוי להחמיר וצריך להזהיר כשיכבה השמש שמדליק בו הנרות שלא ידליקנו מן הנרות אלא מנר של חול ובבית הכנסת אין צריך להזהיר שכל הנרות שבתוכה קרויין נר מצוה, ומשום הכי יש למחות ולגמור אותם שמדליקין נרותיהם ע"י שפחות מנר

זמן הדלקת נרות חנוכה משתשקע החמה עד זמן שתכלה רגל מן השוק ולא מקדימין ולא מאחרין ומיד כשהתחיל זמנו לא לאכול ואף לא ללמוד עד שידליק ואם התחיל פוסק ואם איהר הזמן אף שעשה המצוה שלא כתיקונה מ"מ זמנו עד חצי הלילה שעדיין הוא פרסום הנס * אבל לאחר הצות עבר זמנו * ולהקדים כלל לא יתכן אם לא בערב שב"ק:

והחכם או ש"ץ שמדליק בבית הכנסת

בע"ש מקדים השמש ומדליק קודם מנחה:

הא דזמנו עד שתכלה רגל מן השוק לאו דאי כביה הדר מדליק שהרי כבתה אין זקוק לה אלא דאי לא מדליק מצי מדליק א"נ לשיעורה פי' שיש ליתן שמן בנר כשיעור הזה א"נ כיון שדלק בשיעור זה יכול לכבת' אבל בלא כבוי אין נרא' להקל כדברי הרי"ף להשתמש לאורה מפני הרואה ושיעור שמן אין חילוק בין ימים הראשונים והאידינא שמדליקין בפנים: הא דכבתה אין זקוק לה היינו לחיוב אבל הרוצה לזכות במצוה שלימה יחזור וידליק דלא גרע מן המהדרין ואם כבתה בע"ש צריך לחזור ולהדליק ולא כמהרא"י ואם בא לתקן הנירו' וכבה נראה דצריך לחזור ולהדליק אפי' אם כבה בשוגג:

מצות נר חנוכה איש וביתו והמהדרין במצוה נר לכל אחד והמהדרין מן המהדרין מוסיפין נר בכל לילה וגם נר לכל אחד כמו שפי' הרמב"ם וכן המנהג ולא כדברי ר"י שסבר שלא ידליקו יותר מכני הבית אלא נר אחד ואיש ואשתו בודאי מספיק להם נר אחד.

ואכפנאי: הנשוי, אם אינו יודע שאשתו מדליקה עליו יכול לדליק ולברך אבל אם יודע בבירור שהיא מדלקת עליו אין לו לדלוק אם לא שהוא בבית יחידי ומשום הרואה ידליק אבל מ"מ לא יברך והיכא שלא ידע שהיא הדליקה עליו ובא באותו לילה צריך לחזור ולדלוק ולברך לפי שחל עליו חובת חכמים אבל היכא שאינו רוצה לצאת בהדלקה של אשתו שמדלקת עליו בבית נראה דלאו כל כמיניה ואינו יכול לברך:

ומה שהאידינא הבחורים מחמירים על עצמם שלא להשתתף בפריטי ועדיפי לדעתיהו מרבי זירא. זהו מנהג אשכנז שמגביהין הטפל ומניחין העיקר והלואי שלא יקילו במצות החמורות:

ב"ה חוץ ממה שמובא דשרי משום מבואות האפילות וע"י כך זכה שאול למלכות כו'.

זנר של הבדלה קרוי נר של מצוה אבל אחר שהבדיל עליה כבר עבר מצותה ויכול להדליק ממנה דאפי' נר חנוכה אחר שיעורו שוב אינו קרוי נר של מצוה:

מאחר דפרסומי ניסא עדיף מהאי טעמא כשהל ר"ח טבת בשבת מפטירין בנרות דזכריהו ולא בר"ח ועוד משום מאי דסליק דהיא בפרש' נשיאים שקורין בחנוכה שהרי מקדימין פרשת ר"ח משום תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם וכן הדין בכל הפטורות חוץ מאחרי מות וקדושים והארכתי בעניין אלא שאין כאן מקומו:

הרואה מברך בליל ראשון שתיים ובשאר לילות אחת כו' פי' המחוור שהוא בדרך וכגון שלא הדליק ואינו עתיד להדליק בביתו אפילו הדליקו עליו בבית לא איכפת לן בזה אלא צריך לראות ולברך אבל היכא דמשתתף בפרטי עם בעל הבית ושומע הברכה חשבינן כאלו הדליק בעצמו לעניין זה שאינו מברך ברואה: והיכא דלא הדליק בראשון ולא שמע הברכה אז יברך בליל שני שהחיינו בין להדלקה בין לראייה:

נוסח הברכה להדליק נר שלחנוכה מלה אחת ולא של חנוכה שתי מלות והטעם כתוב בפנים ויברך כל הברכות עובר לעשייתן ומיד אחר גמר הדלקת הנר הראשון שהוא עיקר יאמר הנרות הללו ויגמור ההדלקות בעוד שאומר הנרות כו':

וזו נוסחה

הנרות הללו אנו מדליקין על התשועות ועל הניסים ועל הנפלאות שעשית לאבותינו ע"י כהנך הקדושים וכל שמונת ימי חנוכה הנרות הללו קדש הם ואין לנו רשות להשתמש בהן אלא לראותן בלבד כדי להודות לשמך על נפלאותיך ועל ניסוך ועל ישועתך:

לא תשנה ולא תוסיף ולא תגרע. והטעם מפורש, וסימן ל"ו תיבות לברך הנרות הללו כאלו אמר הנרות הללו ל"ו הן:

נר חנוכה שהותיר ביום ראשון מדליק בליל שני. ובסוף אין לו תקנה כלל וגם להשהותה אסור משום תקלה ומכל מקום לא נקרא דבר שאין לו מתירין ובטל בששים אבל פחות מס' אין לו ביטול אפילו על ידי

הדלקה והא דפסקינן לעיל אחר שהדליק שיעורו שמוטר לכבותה ולעשות בה מה שירצה היינו דאיגלי למפרע שנתן בה יותר מכשיעור אבל היכא שלא נתן אלא כשיעור וכבה או שהפתילה היתה רע ומסכסכה כהאי גוונא אסור:

אין מדליקין בנר ישן של הרם והטעם משום מאוס וה"ה נר של שבת העשוי לכבוד על שלחנו. והמדליק בפמוטות שקורין לאמפא צריך לתלותה בטפח הסמוך לפתח ויתחיל מנר האמצעי שהוא הסמוך לפתח ויסבב לצד ימין אבל המדקדקים נזהרים שלא להדליק בפמוטות שאין בה הידור לנרות חנוכה:

נר שיש לו שתי פיות עולה לשנים ושני נרות או לב' בני אדם. ואם מלא קערה שמן והקיפוח פתילות לעולם אינו עולה לכמה נרות אפי' הרחיקה הרבה אם לא בכפיית כלי ולפעמים בלא כפיית כלי אפילו לנר אחד אינו עולה אם לא הרחיקה כראוי. בסתם נר שיש לה שתי פיות שאינו פחות מכאצבע אבל אם הרחיקם כראוי אינו נעשה כמדורה אלא שאין יוצא בה אלא בנר אחד ולא כדברי הטור:

אין להדביק יחד נרות של שעוה אפי' אחר ברכותיה משום דהוי כמדורה:

שמן זית מצוה מן המובחר היכא דשכיה, ואם לא נמצא שמן זית, יקח שאר שמנים. אבל משומן וחלב, נראה דיותר יש הידור מצוה בשעוה. וכן המנהג. ומצוה לקנות שעוה מן הצדקה ממה שנמסר מן נרות בית הכנסת, מאחר דאתעבוד בהו חדא מצוה. וישמור בזה שלא יקנו שעוה מנרות של בתי תיפלות שלהם כי אעפ"י שנתבטל, מכל מקום מאוסים הם לתשמישי מצוה:

נר של שבת קודש ונר של חנוכה נר שבת עדיף וכ"ש נגד יין דקדוש היום דאף נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא. ומהאי טעמא ראוי לומר בבית הכנסת משנת במה מדליקין שהיא נגד הנר קודם קידוש היין שהרי נר קודמת לו:

מצוה לשמוח בחנוכה

ומשום הכי קראו יום טוב והן ימי שמחה וכן פסק הרמב"ם והמרדכי

ונהגו לאכול גבינה לפרסום הנס.

וראה שהשמחה תהא מעורבה ובלולה בשמחת תורה ואל תבטל מקביעותם:

סדר הדלקת נ'ר' ח'נוכה

לשם יחוד קודשא בריק הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו רחימו ודחילו ליחוד שם

יקו"ק - - - - - ה - - - - - ה - - - - - ה
בשם כל ישראל

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה ומצות לא תעשה לשמוע ולקיים דברי חכמים,
מצות עשה שנאמר וצית ככל אשר ירוק. ומצות לא תעשה שנאמר לא תסור מן הדבר
אשר יצידו לך ימין ושמאל.

קדשנו וצונו חכמים טהורים צדיקים עוסקים בתורה ליהודות ולהלל, ולפרסם הנס
בהדלקת נר חנוכה.

ויהי נועם ה' אלוהינו עלינו ומעשה ידיו כוננה עלינו ומעשי ידיו כונניהו

ברוך וכו' ברוך וכו' ברוך וכו'. מדליקים הנרות.

ואומרים הנרות הללו בנוסח הנכון המקורי והמדויק

הנרות הללו אנו מדליקין. על התשועות ועל הנסים ועל הנפלאות שעשית
לאבותינו על ידי כוהניך הקדושים, וכל שמונת ימי חנוכה הנרות הללו קודש,
ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותן בלבד, כדי ליהודות לשמך על
נפלאותיך ועל נסיך ועל ישועותיך.

מדליקים הנה. ואחר כך אומרים:

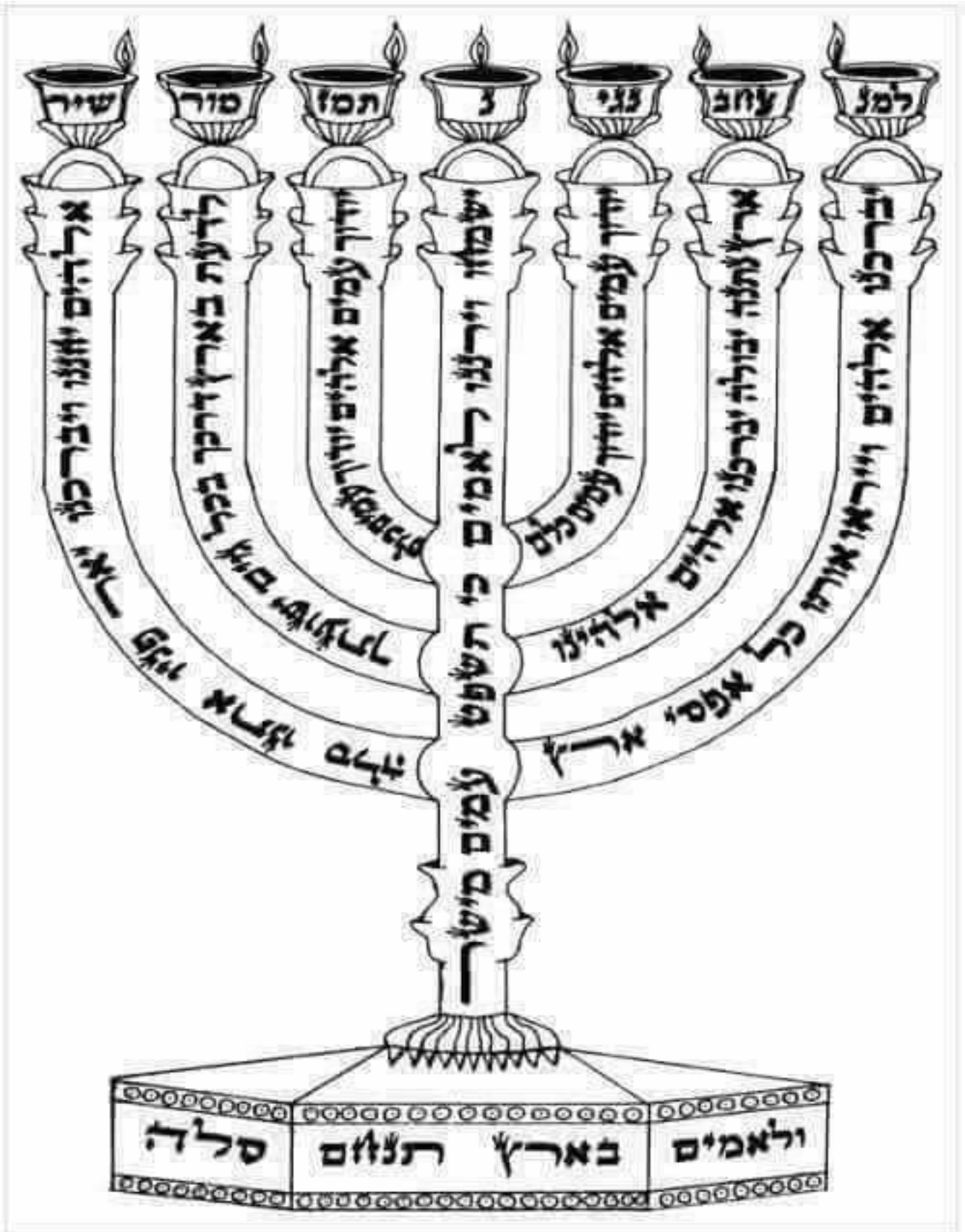
יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו ואלוהי אבותינו, שתעלה לפניך מצות הדלקת
נר חנוכה כאילו קיימתה בכל פרטיה דקדוקיה וכוונתיה, וכשם שלכיתנו לפרסם
הנס בהדלקה ליהאיריה, כן נלכה לפניך בית המקדש במהרה, וידליק בה הכהן
את המנורה הטהורה, פרסום ועדות לכל באי עולם אשר ברא, שהשכינה
הקדושה בעם ישראל שורה, ובכן יתעדף ויתקדש ויתברך אמן יהא שמיה רבה.

* עייט ושמחית ומזמרים לכבוד השם ולכבוד המצוה, על שכינו לקיים מצוות ההדלה *

שם מחבר סדר זה נח-נד, ורמז שמו בהדגש אותיות ק'נ'ר'ח' אותיות ר"ק בחילוף אתה"ש הם גד.
כפיוט הנרות הללו ארבעים תיבות כנגד בן ארבעים לפינה, פינה היא המידה
השמית, פינה ליבא זה עשית התשובה, רחמנא ליבא בעי זה תשובה, חנוכה, ואהבת
את ה' אלוהיך בכל לבבך-חנוכה •

* הוצאתך מכתב יד *

למנצח כפי שסידר המהרש"ל בספרו מנורת זהב טהור

שיר לחנוכה

אַרְוֹמְמָה אֱלֹהֵי וְאַבְרָכְךָ

בְּשִׂמוֹנֵת יְמֵי חֲנֻכָּה

דָּמוֹ לָנֶתַק מוֹסְרוֹתֵינוּ
חֲדָשׁ שִׁבְתָּ וּמִיָּלֶה
הִרְחַקְתָּם מֵעַל אֲדַמְתֵינוּ
נָרְשׁ גְּרָשְׁתָּם כָּלֶה

נָתַתְּ לִירֵאִיָּה בְּנֵי אֶהְרֹן
בְּאַרְצָם נִם לְהִתְנוֹסֵם
לְגֹרֶשׁ צָרִיהֶם עַד אַחֲרוֹן
אוֹתָם וְעַצְבֵיהֶם לְרַפֵּם

בֶּן יוֹחָנָן כֹּהֵן גְּדוֹל
מִתְתַּיְהוּ וּבְנָיו הַחֲשִׁמוֹנָאִים
בְּמַחֹ בְּאֵל מַעֲזוֹ וּמִגְדוֹל
לְהַסֵּחַ בֵּית גֵּאִים.

חֲשִׁמְנִים מִנֵּי מְצָרִים
בְּאַרְצָם נָדִים וְנָעִים
בְּעִזְרַת יְיָ בְּגִבּוֹרִים
נִצְחוּ הַיּוֹנִים הַרְשָׁעִים

הָרַב רִיב עִמּוֹ תָּמִיד
רַב רִיבֵנוּ מִיָּן
אֵת אֲנִטְיוֹכוֹס וְחִילּוֹ הַשְּׂמִיד
הִתְפָּרְדּוּ פּוֹעֲלֵי אָוֶן

לְעֵרַת זָדִים אֲרוּרִים
בִּיד תּוֹרָה * מְסֻרָת
טַמְאִים בִּיד טְהוּרִים
שְׁנֵי רָשָׁעִים שִׁבְרַת

(* לשון תור וגו'ל

יַעֲקֹב לְשִׁמְעוֹן וְלֹא אָמַר
כְּלֵי חָמָס מִכְרוֹתֵיהֶם *
בְּלִשׁוֹן יוֹן הַכְּרִית וְזָמַר
מַלְכוּתָם עַל יְדֵיהֶם

הַצְדִּיק אֲשֶׁר תָּמִים פָּעֵלוּ
שָׁלֵם גְּמוּלָם בְּרֵאשִׁים
וְקִעַקַע אֶת בֵּיצָתָם מִתְּלוּ
וְהֵעֵלָה צַחֲנָתָם וּבִאשָׁם

דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל נִבְא
לְכַהֲנִיָּה יֵשַׁע אֶתְנָה
מִפֶּה שְׁמֹן אֲשֶׁר נִחְבָּא
הִדְלִיקוּ יָמִים שְׁמוֹנָה

רַבִּי רַבְבוֹת נָתַן בְּיָדָם
צוּר יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ
מִיַּד עַרְיָצֵי גֹזִיִּים פָּדָם
וְטָהְרוּ אֶת הַיְכָלוֹ

חֲזַק אֲזָרוּ עֲלֵיהֶם הַזְּרִיחַ
צוּה שֵׁם אֶת הַבְּרָכָה
וּמִטָּה אֶהְרֵן עֲלֵיהֶם הַפְּרִיחַ
לְיַסֵּד שְׁמוֹנֶת יָמֵי חֲנֻכָּה

(* מכרותיהם בלשון יון חרב, ולמה אמר יעקב אבינו להם החרב דווקא בלשון יון ולא בלשון הקודש, הטמין בתוך התוכחה אשר הוכיח לשמעון ולוי הברכה שעל ידיהם יחרבו היונים, כי מתתיהו היה לוי, ויהודית היתה שמעוני (שמעת).

שיר לחנוכה

גִּוְרָא תְהִלּוֹת פְּלֵא עֲשִׂית,
בְּיַדִּי הַחֲשֵׁמוֹנָאִים יוֹן מְסַרְת.
וְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל לְטוֹב זְכַרְת,
יְיָ אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֹדְךָ.
בְּרַךְ יְיָ חֵילוֹ וַיְבָרְכֵךָ, יֵאָר פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנְךָ.
חַי חַי הוּא יוֹדֵךָ,
גִּירוֹת כְּמִנְיָנוּ נִדְלִיק לְכַבּוֹדֵךָ.
עַל הַדָּר כְּבוֹד הוֹדֵךָ,
בְּכָל יוֹם תְּמִיד אֶהְלֵךְ. בְּרַךְ...
גִּרְסַת יוֹן רוּחוֹ שְׁבַרְת,
וְאֲשֶׁר בָּלַע מִפִּיו הוֹצֵאת.
וְלַעֲמֶךָ הַנִּדְכָּה נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת,
לְכֵן בְּגִלוֹתַי אֵלֶיךָ אֲחַכֶּה. בְּרַךְ...
דָּוָר לְדוֹר מַעֲשֵׂיךָ יִשְׁבַח,
עַל גְּבוּרוֹתֶיךָ יִתְנוּ שְׁבַח.
וְאֲשֶׁר נִקְרָא בְּשֵׁמוֹ נוֹבַח,
בְּכָל הַיָּד אוֹתוֹ תִּכְה. בְּרַךְ...
דָּבְלֵי רַשְׁעֵי יוֹן וּמַלְכֵיהָ,
עוֹדִינוּ לְהַשְׁכִּיחַ תּוֹרָה וְדַרְכֵיהָ.
הַשְׁבֵּת לָהּ כְּגִמּוּלָה וְכַמְעַשְׂיָהּ,
יְיָ בְּאֵלִים מִי כְמוֹךָ. בְּרַךְ...
זְכַרְתָּ אֶזְבְּרִית רַאשׁוֹנִים,
אֲנֵא זְכוֹר גַּם לְאַחֲרוֹנִים.
נִקּוּם דָּם עַמְךָ מִהַזְדוֹנִים,
תְּשִׁימֵם מִהֲרָה כְּסֻדּוֹם הַהַפּוֹכָה. בְּרַךְ...
קָוֹל דָּם עַמְךָ מִהַאֲדָמָה,
שְׁמַע וּקְשׁוּב וְקִרְבַּ הַנְּחָמָה.
יִשְׁמַעֲאֵל לְמַהוּמָה וְאֵדוּם לְשִׁמְמָה,
וְלַעֲמֶךָ מִהֲרָה מִרְפָּא וְאֵרוּכָה. בְּרַךְ...

זמירות קודש / וויינטרויב, נח גד בן יעקב דוד / עמוד 25
הודפס מאתר אוצר החכמה

דבר תורה נר שני של חנוכה תשפ"ג

ידועה קושית הבית יוסף מדוע תקנו חז"ל יו"ט חנוכה שמונה ימים הרי הנס היה שבע ימים בלבד. ומישיבים על זה מאות תירוצים והסברים. ואענה גם אני חלקי עם מה ששמעתי מכבוד הרבי שליט"א ממאדו"ץ אתמול בדברי התורה שאמר לאחר ההדלקה

א. מובא בספרים הקדושים שבימי החנוכה מתנוצץ אור הגנוז לצדיקים לעתיד לבא. וזהו מדת חוד מדתו של אהרן הכהן שהיא מידה פנימית המעורר את האדם לנהוג ולהתנהג בקדושה וטהרה עד כדי הכנעה ותכלית הביטול לאלה שנלחמים בעובדי השם. וכל שנה בחנוכה מתנוצץ אור הגנוז, והתעוררות הזאת מתנוצץ אצל כל אחד ואחת. ולכן תקנו חז"ל שמחת ימי חנוכה שמונה ימים. שבע ימים לכבוד האור שראו כל אחד ואחד בנס השמן הגלוי. ויום השמיני להודות ולהלל על גילוי אור הגנוז.

ב. שבע ימים הראשונים תקנו לכבוד נס השמן שדלק. ויום השמיני תקנו ללמד לנו שעבודת הקודש של ימי החנוכה זה מוסף והולך לכל השנה כולה ולא מסתיים כלל.

דבר תורה נר שלישי של חנוכה תשפ"ג

ידועה קושית הבית יוסף מדוע תקנו חז"ל יו"ט חנוכה שמונה ימים הרי הנס היה שבע ימים בלבד. ומישיבים על זה מאות תירוצים והסברים. ואענה גם אני חלקי לכבוד הית"ש.

מובא בספר הק' נס ופלא בזה"ל: ...הגאולה תלויה בתורה וחנוכה הוא כח התורה, ואמרו שלכן נתקן על שמן כי במקום שהשמן מצוי החכמה מצויה. אם כן גאולה העתידה תלויה בחנוכה והנה חנוכה הוא כח תורה שבעל פה שכן לא ניתנה להיכתב ועל ידי חנוכה נשאר תורה שבעל פה בישראל. ונראה שזה אמרו חז"ל מאי חנוכה. פי' היכן כתובה מצוות חנוכה, ועוד למה עושים חנוכה. ותירץ בגמ' דתנו רבנן. כלומר דבר זה הוא תנו רבנן ולא ניתן להיכתב, ועשאוהו יום טוב שנשארה תורה שבעל פה שזה תנו רבנן. ועל ידי תורה שבעל פה תבא הגאולה. כדכתב הרשב"י בשם אליהו הנביא, מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה. מחקי רצונך בגימט' תקכ"ד שזהו סכום פרקי המשניות ובגמטריה תלמוד בבלי! ועל זה קבעו את ימי שמחת החנוכה (עבלה"ק)

ותורה שבעל פה – תלמוד בבלי – מחוקי רצונך הוא נוסף על שבעה ספרים של תורה שבכתב שגם את זה הצילו החשמונאים כי המתיוונים רצו להשכיחם תורתך שזה שבעה ספרים שבכתב כמו שדרשו חז"ל על הפסוק חצבה עמודיה שבעה, שעמודי ויסודות העולם הם שבע ספרי התורה, כי ספר במדבר מחולק לשלושה ספרים.

ולכן תקנו יו"ט חנוכה שמונה ימים להודות ולהלל על ניצחון שנשאר לנו שבע ספרי תורה שבכתב ועוד אחד ביאורו הנכון והישר תלמוד בבלי שהם שמונה ספרים ועל ידי זה נזכה לגאולה השלימה במהרה בימינו אמן.

דבר תורה נר רביעי של חנוכה תשפ"ג

מובא בחז"ל: טעם שהדליקו מנורה בבית המקדש, וכי הקב"ה צריך לאורה, אלא עדות היא לכל באי עולם ששכינה שורה בישראל, ומחי העדות, שנר מערבי היה בו שיעור שמן ככל הנרות רק להאיר בלילה ונר מערבי דלק כל הזמן וממנה הדליקו את הנרות, ובזה הקב"ה הראה ששכינה שורה בישראל שמאיר להם ונמצא בתוכם כל הזמן. ומובא שבבית שני לא דלק נר מערבי ולא היה עדות ששכינה שורה בישראל, ובימי החשמונאים חזר נר מערבי לדלוק רצוף ושוב היה עדות לבאי עולם ששכינה שורה בישראל.

ואם כן נס חנוכה היה שני ניסים א. שדלק השמן בנס שבע ימים ועל זה קבעו הלל והודאה על הנס שבע ימים. לאחר שראו במשך שנה שלימה שלא כבה נר מערבי והיה כבוד השכינה בככל ישראל קבעו שיהיה יו"ט שמונה ימים להלל ולהודות ששכינה שורה בישראל.

עוד תירוץ בדרך צחות מכ"ק האדמו"ר האחרון מסטריקוב מוהראא"נ לנדא זצוק"ל. חז"ל תקנו את שמחת ימי החנוכה רק להודות ולהלל על הנס בן שבעה ימים. לשנה הבאה ראו שרב הציבור חוגג גם בסעודות וזוגיות למיניהם שלא כפי תקנת חז"ל, כמובן עם נימוקים והסברים טובים, ואז היה חסר בשלימות ההלל וההודאה כתקנה המקורית, ולכן לשנה האחרת תקנו שמונה ימים כדי להשלים מה שהחסירו בשבעת ימים ראשונים ע"י הסעודות.

דא"ח של הרבי הנועם אלימלך על חנוכה

נרו פירוש נר חנוכה כך מובא בפירוש בגמרא והרבי מדגיש ומבאר היטיב שאין מצב להאיר בתורה ולשבר את המידות רעות והקליפה רק על ידי יגיעה בעשיית חסד עם הזולת וזהו סוד אור הגנוז של חנוכה

ויקה אליעזר עשרה גמלים כו' וכל טוב אדוניו בידו", דהנה רש"י פירש "מגמלי אדוניו שהיו נכרים כו'", ולפי דרכינו נראה, דאיתא בגמרא "הרואה גמל בחלום מיתה נגזר עליו וניצל ממנה", ולכאורה יש ליתן טעם לשבח למה באמת ראיית הגמל בחלום ירמוז על הצלה ממיתה, ונראה דהנה במרכבה טמאה הוא "גמל", וגמל הוא לשון גומל, דהיינו גמילת חסד, והיינו שע"י גמילת חסד הוא משבר כח הגמל של המרכבה טמאה, וזה שמראין לו בחלום גמל, רמז רמזו לו שע"י גמילת חסד הוא משבר כח הגמל מס"א וניצל ממיתה. וזהו "ויקה עשרה גמלים", פירוש דכל דבר מצוה הוא נכלל בעשר, ור"ל "גמלים" היינו גמילות חסדים של אדוניו, וזה "מגמלי אדוניו", "וכל טוב אדוניו בידו", ר"ל כל המעשים טובים של אדוניו לקח בידו כדי לשבר את כחו של כנען

וזה פירוש המשנה "גמל טעון פשתן", ר"ל הצדיק שהוא משבר כח הגמל של המרכבה טמאה ע"י גמילות חסד שלו, הצדיק הזה הוא ממשיך השפעות לעולם, וזה "טעון פשתן", שטוען על עצמו ההשפעות של העולם, ד"פשתן" הוא רמז להשפעות, ע"ד נותן לחמי ופשתי וצמרי, "נכנס לחנות והדליק בנרו של חנווני", דהקב"ה נקרא חנוני והתורה נקראת חנות, ע"ד שאמר התנא "החנות פתוחה והחנווני מקיף", "נכנס לחנות", ר"ל הצדיק הזה שעוסק בגמילות חסדים הוא עוסק ג"כ בתורה, וזהו "והדליק בנרו של חנווני", דהיינו שהדליק את עצמו בקדושה גדולה ע"י התורה, והצדיק הזה שעוסק בתורה וגמילות חסדים יכול לפעול הכל, והיינו "החנווני פטור ובעל הבית חייב", ר"ל שעיקר החיוב הוא על הצדיק שהוא מחויב לפעול הכל, והוא נקרא בעל הבית, שהוא משפיע לעולם כמו בעל הבית שמשפיע לבני ביתו, וקב"ה כביכול אין החיוב עליו, מחמת שהצדיק לבד ע"י מעשיו הקדושים יכול לפעול הכל, אבל "הניח חנווני נרו מבחויץ", ר"ל אם ח"ו אין עושים רצונו של מקום, ואז הקב"ה צריך להדר לחזור אחריהם שיעסקו בתורתו הקדושה, כי הקב"ה משתוקק שילמדו בני ישראל תורתו, וצריך להמציא להם נרו ואור תורתו לחויץ, "החנווני חייב", ר"ל אז החיוב על השי"ת ב"ה שהוא ישפיע להם בחסדו הגדול

וזהו "וישבו לאכול לחם", ר"ל שהשבטים רצו לפעול ולהמשיך השפעות ע"י אכילתם, "וישאו עיניהם ויראו והנה אורחת ישמעאלים וגמליהם נושאים נכאת וצרי וכו'", ר"ל שגם הם"א, המרכבה טמאה, גם הם נושאים כל מיני בשמים, רמז כל מיני השפעות, שגם הם נמתקים להטיב עם ישראל. והבן